

УДК 159.9

Колоденна Л. – ст. гр. БПп-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПСИХОЛОГІЯ РЕЛІГІЙНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Науковий керівник: д.і.н., доцент Стоцький Я. В.

Розглядаючи риси, характерні виключно людині, приходимо до висновку, що вона від природи є істотою релігійною. Наприклад, так стверджував Тертуліан, а Юнг приписував душі природи релігійні функції.

Для психологів, як зрештою й для інших дослідників типово людських явищ, важливу проблему становить генезис релігії і релігійності. Під релігією загально розуміємо комплекс істин і законів, поданий через якогось її засновника, який встановлює мету, сенс, зміст і форму звернення до Найвищої істини. Релігійність, у свою чергу, визначає способи особистого індивідуального пристосування до цих правд чи законів, їхнє активне чи пасивне дотримання. Психологія релігії цікавиться тим, як конкретна людина або ж певна група людей розуміє існування Бога й наявність у їхньому житті його «ласки». Відповідно до того чи іншого вибору Бога формується конкретна релігійна особистість. Важливе значення у формуванні релігійної особистості посідає релігійна зрілість, яка повинна означати адекватне ставлення людини до святості.

Релігійність, базована на любові, дозволяє уникнути небезпеки надмірного підкреслення та абсолютизації власного «Я», й досягнути певної свободи стосовно реального світу.

Станіслав Кучковський, спираючись на роботи Валеса та Пренжина виділяє наступні етапи релігійного розвитку: 1) період арелігійний (1 рік життя); 2) період початків релігійності дитини (2 і 3 роки життя); 3) період магічної релігійності (від 4 до 7 років життя); 4) період авторитарно-моральної релігійності (від 7/8 до 12 років); 5) період формування автономної релігійності (від 12 до 16/17); 6) період формування автентичної релігійності (від 18 до 25 років); 7) період релігійної стабільності (від 25 до 40 років); 8) період дозрілої релігійності (від 40 до 60/70 років); 9) період есхатологічної релігійності (від 60 до 70 років). [Kuckowski S., SJ. Psychologiareligii. – Krakow: Wyd-wo WAM-Ksieza Jezucici, 1998. – S. 58-60]

Психологи і релігієзнавці звертають увагу на те, що період випускних класів середньої школи у деякій мірі характеризується бунтом проти Бога, коли доводиться зазнавати невдач, а особливо безвинно терпіти. Відповідно до того чи іншого вибору Бога формується конкретна релігійна особистість, яка має комплекс психічних рис і поведінки.

На нашу думку більшість людей не обирає собі релігію свідомо, здійснивши релігійний вибір, а засвоюють її в процесі виховання, наслідуючи те, що їм прикріплювали у «домашній церкві». З усього вище сказаного можна підвести підсумок, що релігійні доктрини чи привабливі особливості культу впливають на релігійний вибір більше, ніж внутрішні процеси мотивації, що лежать в основі психології особистості.